

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

14. An in ordinatione Sacerdotum, si per incuriam Magistri Cæremoniarum
in Calice non apponatur vinum, ordinatio sit nulla? Et quid si in Patena non
sit Hostia triticea? Et quid est agendum si esset ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

Aliibi iusta ne, per ea quæ alibi ex Granado adduxi, & adducit
in Ref. 19. §. nouissimè Martinus de San Joseph in Mon. Confess.
Vnde, & iu-
pta in Ref.
7. Proba-
tur erat no-
& in tom. 4.
ti. 8. Ref. 47.
§. Verum.

afficit: [Diversas veces he tratado casos en que ay
opiniones probables de los Doctores, que vnos di-
zen que son validos los Ordenes, y otros afirman
que no son validos, y consejan, y aun obligan à que
se repitan los Ordenes debajo de condicion, y es ne-
cessario declarar mas esto. Contentame mucho la
opinion del Padre Granado de Sacram. in 3. part.
D. Thomas, controver. 3. tract. 1. diff. 6. n. 2. que tracta la
materia en proprios terminos, y dice que no ay dif-
ficultad en que se pueda repetir el Sacramento de-
bajo de condicion, acciendo opiniones probables
encontradas de los Doctores; però que esto se ha de

entender en la ordinacion de los Obispos, y Sacer-
dotes, que controvirtiendose en los casos debajo de
opinion, si quedaran ordenados, ó no, aurà obliga-
cion precisa de repetir Orden, porque sino se haze
así, se ponen à peligro de no consagrars, ni absolues
los penitentes, de no ordenar Sacerdotes, ni confir-
mo los Fieles, pues es probable, que carecen de la
potestad necessaria para exercer estos ministerios,
con notable daño de los mismos Fieles, que deuen
cuitar, ordenandose segun doctrina cierta, y no segun
opiniones en que puede aver engaño. Pero en
quanto à los demas Ordenes inferiores, afirma Gra-
nados que no obligaria, que se repitan en el que los
reci'd., legum opinion probable, porque no son
tan necessarios, que no se pueda suplir por el Orden
Sacerdotal la falta de los demas ministerios si la hu-
uiese, y porque á los demas Ordenes no está vincula-
do algun acto absolutamente necesario para la sa-
lud de las almas, de que pueda prouenir notable
daño á los Fieles, y estando ordenado dellos segun
opinion probable, puede el ordenado persuadirse
prudentemente á que est á bien ordenado sin que se
le obligue á repetir el Sacramento. Ita ille, & ite-
runt ego.

RESOL. XIII.

Quidam suscepit Ordinem Presbiteratus, & in Calice
non fuit vinum appossum, queritur an Sacra-
mentum fuerit invalidum, & sit de novo Ordinandum?
Et quid si in Patena non sit Hostia triticea? Ex part. 3.
ti. 4. Ref. 185. alias 186.

Sup. omni. §. 1. **H**ic casus potest in praxi accidere, ideo no-
contento in
has Ref. in
duabus Ref.
seqq. & pro-
parte defi-
ctus vini ta-
rum in Ref.
præterita, &
Et tandem,
& pro defi-
ctu Hostie
ibidem, cur-
sissime in
lin. ultim. §.
Imo, & pro-
defectu vini
in tom. 4. tr.
2. Ref. 47.
§. 1.

Hec casus potest frequentar accidente, ideo no-
contento in
duabus Ref.
seqq. & pro-
parte defi-
ctus vini ta-
rum in Ref.
præterita, &
Et tandem,
& pro defi-
ctu Hostie
ibidem, cur-
sissime in
lin. ultim. §.
Imo, & pro-
defectu vini
in tom. 4. tr.
2. Ref. 47.
§. 1.

delma in summ. tom. 1. de Sacram. Ordinus. c. 3. diff. ul.
3. & Io. de la Cruz in direct. conf. part. 2. de Sacram.
Ordinis, dub. 2. concl. 1. vbi sic ait. Materia Sacerdotis
est traditio patene cum hostia, & calicis cum vino,
ita ut si in patena non sit hostia triticea, & in calice
vinum vitis, non maneat ordinatus. Sic ille.

2. At negatiam sententiam docent Filiicius
tom. 1. tract. 9. cap. 2. n. 4. Homobonus de exam. Eccles.
ibidem, cur-
sissime in
lin. ultim. §.
Imo, & pro-
defectu vini
in tom. 4. tr.
2. Ref. 47.
§. 1.

At negatiam sententiam docent Filiicius
tom. 1. tract. 9. cap. 2. n. 4. Homobonus de exam. Eccles.
part. 1. tract. 4. cap. 9. queq. 75. Bonacina de Sacram.
diff. 8. queq. amic. punt. 3. n. 3. & Henriquez lib. 10.
cap. 6. n. 1. vbi sit afficit. Materia in illo, qui Sacer-
dotio initiatur, integra ex pracepto est traditio calicis
cum vino, & patena cum hostia, quia & sacrificium
Missæ ex pracepto, sit vitraque specie. At traditio
vatis cum altera speciem, videtur esse materia suffi-
cientis, ita ut si id ex obliuione contingat, non sit
hic ordo iterandus ex necessitate. Nec enim diuisum
datuſ potestas in vnam speciem, sed qui potest alte-
ram, potest & vitramque speciem consecrare. Ita
Henriquez, & ego.

3. Non grauabor tamen hic apponere senten-

tiam doctissimi Villalobos in summa, tom. 1. tract. 11.
diff. 4. num. 1. ita afferentis, [Si sucediere in practica
de poner el vino en el caliz por descuido, hale de
reiterar el Sacramento de baxo de condicion, como
se hizo en estos tiempos, y desle parecer fueron los
dos doctos desta universidad de Salamanca a cor-
dellio.] Sic ille.

RESOL. XIV.

An in ordinatione Sacerdotum, si per incunab. Ma-
gistrorum ceremoniarum in Calice non apparetur
num, ordinatio sit nulla?
Et quid, si in Patena non sit Hostia triticea?
Et quid est agendum, si esset probabile non defini-
tio in Calice, & quid si esset certum non fu-
num in Calice?
Et obiter adueritur, quod Innocentius III. per missa
sit reiterare Sacramentum Confirmationis fiducia
cum eo sine balafamo? Ex part. 4. n. 4. & Ma-
Ref. 119.

§. 1. **H**ic casus potest frequentar accidente, ideo no-
contento in
temporibus in Hispania & Germania
dit, & ad illum negatiu' respondet Henriquez lib. 10.
cap. 6. n. 1. vbi cum dixisset materia in acero que ar-
atio integrum, esse traditionem calicis cum vino, &
in patena cum hostia, afferit. Traditione vatis cum altera
speciem videtur esse materia sufficiens, et si sit in
obligatione contingit, non sit hic ordo iterandus ex
necessitate. Ita ille, & hanc sententiam speculative
probabile esse putat Tannerus in 3. part. D. Tom.
diff. 7. queq. 2. dub. 4. num. 94.

2. Sed ipse, & merito, docet Sacramentum in
tali casu esse nullum & invalidum, & hanc senten-
tiam tenet etiam Io. de la Cruz in direct. confit.
part. 2. de Sacram. Ordin. dub. 2. conclusi. vbi scribit.
Materia Sacerdotij est traditio patene cum hostia &
calicis cum vino, ita ut si in patena non sit hostia
triticea, & in calice vinum vitis, non maneat ordinatus.
Sic ille, & post illum Villa lobos in summ. tom. 1.
tract. 11. diff. 4. num. 1. sic afferit. [De loquela
infiere que si en la ordinacion del Sacerdotio se
vuelve vino en el caliz, ó la hostia no fuiese de
trigo, no quedaria ordinado. Mas porque Henriquez
con otros tienen lo contrario se sucediere en pra-
ctica (como ha sucedido de veces en estos tiempos)
dexar de poner el vino por descuido, ha se de re-
iterar el Sacramento de baxo de condicion, como se
hizo en estos casos, y desle parecer fueron los mas
doctos desta Universidad de Salamanca, y otras
partes que fueron consultados á cerca dello.] Et
tandem nouissime hanc sententiam docet Torrijos
in scilicet diff. Theol. part. 1. diff. 22. dub. 2. vbi tr. 2.
Ex dictis constat solutio dubii, de quo ante aliquot
annos magna controversia orta est in Hispania, et
tigat enim aliquando, vt in ordinatione Sacer-
dotum in quodam Episcopatu datur calix sine vino
& disputatur fuit primò, quid agendum si esse
probabile non defuisse vinum; secundò quid agen-
dum si esset certum non fuisse vinum in calice. Circa
primum aliqui censuerunt non esse necessarium si
ordinatum iterum ordinari, quia putarunt posse or-
dinatum amplecti opinionem problematicam in pra-
dicto euentu, aliqui simpliciter docuerunt esse obli-
gationem iterum suscipendi sacram Ordinem Sa-
cerdotij, quia in primo euentu non fuit venum Sa-
cramentum ex defectu vini, quod probabiliter indi-
catur defuisse. Mibi placet opinio, quod si sollem
agreteret de reverentia debita Sacramento, & vnu-

illius, satis esse amplecti opinionem probabilem. Secundò tamen existimare esse obligationem non vendi Sacramento probabiliter solum suscepto propter damnum proximorum, quia si ille homo vere non est Sacerdos, non conficiet Sacramento Eucharistia, neque posset absoluere à peccatis, ex quo magnum detrimentum patentur proximi; & ita senserunt multi viri docti in Hispania de hac re interrogati. Circa secundum, quicquid sit de aliorum sensu, mihi videtur esse obligatio recipiendi iterum verum sacerdotium per veram materiam & formam; primò, quia non est probabile materiam Sacerdotis necessariò repetiri sine vino in calice; secundò licet est talis opinio, tamen ratio facta probat esse necessariò tuitorem partem amplecti in tali controversia. Hæc omnia Turrianus loco citato. Vide etiam pro hac firmanda sententia Petrum Ledesnam in summa tom. 2. de Sacramen. Ordinis, cap. 3. diffic. 5. & Tannerum ubi supra, qui assertor suo tempore hunc casum accidisse anno 1617. & multas rationes adducit, & solvi in contarium, & Villalobos, qui respondet ad cap. 1. de Sacr. non iter. vbi Innocentius III. non mandauit reiterare Sacramento Confirmationis factum cum oleo sine Balsamo. Vide etiam circa præsentem questionem multa alia quæ diximus in 3. part. tract. 4. ref. 186.

Sup. hoc inf.
in ref. 17.8.
vitrante mo-
dum.
Quæ hic est
sup. ref. 13.

RESOL. XV.

An si valida ordinatio se procerat Patena cum Hostia, vinum intra Calicem ex incuria non apponatur?
Et quid est faciendum in præ, quando casus in facti contingencia acciderit?
Et deducitur peccare mortaliter, qui malitiosa conficeret, vel ordinaretur cum una tantum specie. Ex p. 6. tr. 8. & Misc. 3. Ref. 2.2.

Sup. omni contento in
Ref. dñe.
sationem
fogg. in dia-
bus prece-
dibus Ref.
& in aliis
tum pri-
marum an-
nunc.

De hoc casu his diebus à quadam Episcopo interrogatus fui, & responder affirmaviè nouissima Instructio Hispanensis pro ordinatis, p. 5. §. 6. n. 6. vbi sic habetur. [Si le entregara el Caliz sólo con el vino, & sola la Patena con el pan, era bastante materia] R. Que si, porque con qualquier de estas cosas se daña entera potestad de consagrar el cuerpo, & sangre, que esta no se dañida, que el que pude la vina, pude la otra. Y vemos que el Pontifice Innocentius VIII. dispense con algunas nationes, adonde no se podía llevar, & conservar el vino, que celebrassen solo la cósacración de la Ostia;

Sup. hac ef-
finita supra
la u. 1. Ref.
129. §. 1. &
1. dec.

Que hic est
sup. Ref.
13.

Que hic est
Ref. antec-
dens.

y alli no es de esencia de sacrificio la de ambas del species. Sic Henriquez supr. Pero pecaria mortamente el que solo confebrara en vna, y el que se ordenasse maliciosamente con vna sola.] Sic ibi, & hæc sententia docet etiam ex Henriquez Tiberius in instr. pro ordin. c. 3. q. 22. quibus adde Doctores quos ego citaui in part. 3. tract. 4. refol. 186. vbi quia hac sententia est propabilis illam sequutus sum.

2. Sed postea in part. 4. tract. 4. refol. 119. negotiata sententia tanquam probabilitati adhæsi, & nunc etiam adhæreo. Primo quia id aperte repugnat Concilio Florentino requirent traditionem utriusque materiae, scilicet panis, & vini.

3. Confirmatus, forma non tantum respicit alterutram partem materiae, sed vitram ex æquo, ergo utraque ex æquo per modum requiritur ad valorem ordinantis. Adde quod Patena cum pane, & Calix cum vino non tradantur diuisim, sed simul; ergo signum est neutra partem sufficere etiam ad partiam Sacramenti confessionem, & proinde, si vna pars tradatur, nullo modo confici Sacramento.

Tom. II.

4. Consequens probatur, videmus in omnibus aliis, quod quando Sacramento saltem partialiter ponit potest, partiali materia respondeat forma partialis distincta à forma partiali alterius, vt patet inunctionibus, item in consecratione speciei panis, & consecratione speciei vini: cum ergo nihil simile hic videamus, & aliunde non appareat sufficiens fundamentum afferendi alteram partem posse omitti salua sacramenti substancia, nō est verisimile eā omitti posse.

5. Secundò non videtur villo modo probabile ita institutum ordinationem Sacerdotis, vt per eam possit conferri potestas ad conficiendum corpus, & conficiendum sanguinem; vel ergo dicendum est necessariò requiri traditionem panis, & vini, vel per traditionem vnius partis confiri potestatem conficiendi Sacramento perfectum: posterius autem non videtur admittendum, quia traditio vnius partis per modū materia solum designat potestatem conficerandi hanc partem.

6. Antecedens argumēti probatur, quia non videatur posse subsistere potestas collata iure diuino, quæ, etiā sistendo intra limites illius iuris nonquam possit exire in actum sine peccato; iure autem diuino nemo potest, saltem seclusa Pontificis dispensatione, sine peccato, vñquam consecrare vñican speciem.

7. Confirmatur, formam ordinationis Sacerdotis significari potestem offrendi sacrificium eo modo, quo in Ecclesia communiter offerri solet, illud autem est perfectum, nec datur Sacerdos qui non possit utramque speciem consecrare. Quamvis ergo consecratio vnius speciei subsistat sine consecratione alterius, non tamen subsistit ordinatio, per quam videtur solum dari potestas ad consecrandum vnam speciem, & non aliam. Et idem hanc sententiam præter Doctores à me ubi supra in refol. 119. aductos tenet nouissimè, me citato Raphaël Auera de Sacram. Ordinis, quæst. 2. scil. 8. & Stephanus Bauny in Theolog. Moral. part. 1. tract. 7. quæst. 1. dub. 1. Verum itantibus supradictis opinionibus, quid faciendum in præ quando casus in facti contingencia accideret. Respondeat Bauny, Auera, & alii, quod si quando fuisset aliquis ordinatus Sacerdos per traditionem vnius tantum speciei, vt pote si non fuisset appositum vinum in Calice, deberet omnino ex integrō reperi ordinatio saltem sub condicione. Et ita ego sentio.

RESOL. XVI.

An si Episcopus proferat verba forma, antequam applicetur materia, vel contra, Ordo sit iterandus? Ex p. 5. tr. 13. & Misc. 1. Refol. 48.

§. 1. Affirmatiuam sententiam ex professo do-
cet Caiet, tom. 1. opus. tract. 26. Nuar, in
Manuali, cap. 22. num. 17. qui adducit cap. ultim. de
Sacram. non iterand. vbi Greg. IX. assert: Impotissi-
manum debet fieri cum oratio super caput effundi-
tur ordinantis. Et idem in Pontificali statuitur, vt
singulis Sacerdotibus dicantur verba formæ, cum
ordinantur, vt nimis posse formæ simul cum ma-
teria existere saltem quoad aliquam partem.

2. Sed his non obitantibus aliqui assertur in Sa-
cramento Ordinis sufficere simulatatem materiae mo-
rale, & formæ. Inde & esse speciale rationem in
hoc Sacramento, vt non petatur physica similitas.
Cum enim forma sit modi imperativi, sufficiētissime
verificatur, quod Episcopus dicit, scilicet, Accipe,
&c. Si finitis verbis sine magna mora accipiat, seu tan-
gat librū, vel Calicē, &c. In cuius confirmationem

Sup. hoc in
tom. 1. 1. 1.
lege doctrin-
aria Ref. 5.
& 6. & in
tom. 7. tr. 2.
ex Ref. vnic.
§. Neq. valer.
& §. Respon-
deo nō elic.
& in tom. 4.
tr. 8. Ref. 3. 6.
per toram.

Aa facit